

CRITERIS DE CORRECCIÓ (amb orientacions i solucionari)

PROVA Rodoreda: “Tarda”

PAU JUNY/JULIOL DE 2025

1. Comprensió del text

Puntuació: 3 punts.

- a) 1 punt
- b) 1 punt
- c) 0,5
- d) 0,5 (a triar entre dues possibilitats de pregunta)

2. Anàlisi lingüística del text

Puntuació: 3 punts.

- a) 0,5 punt: 0,1 per ítem (descomptarà 0,1 cada error) (a triar entre dues possibilitats de pregunta)
- b) 0,75 punt: 0,25 per ítem
- c) 0,75 punt: 0,25 per ítem
- d) 1 punt: 0,2 per ítem

3. Expressió i reflexió crítica

Puntuació: 4 punts

- a) 1 punt (a triar entre dues possibilitats de pregunta)
- b) 1 punt
- c) 2 punts

Tant en el primer apartat com en el tercer, les respostes es valoraran més positivament si responen amb precisió la pregunta, expressen amb claredat i ordre les idees i els conceptes, es presenten ben estructurades (paràgrafs, signes de puntuació, connectors discursius) i demostren un bon domini de la normativa gramatical i de l'expressió lèxica. En aquests apartats s'aplicarà una rúbrica amb diferents tipus d'errades: per una banda, d'adequació i coherència; per altra banda, de cohesió, morfosintaxi, lèxic i ortografia. Les errades d'adequació i coherència es descomptaran sobre la puntuació específica de cada pregunta,

mentre que les errades de cohesió, morfosintaxi, lèxic i ortografia descomptaran 0,1 per errada (i com a màxim 2 punts en total) sobre la nota final de la prova. La repetició de faltes de cohesió, morfosintaxi, lèxic i ortografia no penalitzarà.

RÚBRICA DE CORRECCIÓ D'ERRADES LINGÜÍSTIQUES DE TOTA MENA PER A LA PROVA DE LES PAU-25 de VALENCIÀ: LLENGUA I LITERATURA-II

Aquest és un document orientatiu tant per al professorat que imparteix 2n de batxillerat i que orienta l'alumnat en la preparació de la prova PAU, com per al professorat de batxillerat i universitari que participe en les comissions correctores de les PAU de juny i juliol de 2025

a) ERRADES D'ADEQUACIÓ I COHERÈNCIA

a.1) ADEQUACIÓ.- Les errades d'adequació que es relacionen tot seguit incideixen negativament en la valoració de l'expressió dels mateixos continguts de les preguntes de Comprensió del text i Expressió i reflexió crítica. Si hi ha desajustaments entre el contingut que es demana i com ho diu i no aconsegueix l'objectiu comunicatiu i/o el registre és inadequat, és a dir, vulgar (d'entre -0'1 i -0,3)

(qui corregeix l'examen, quan considere que hi ha errades d'adequació, les haurà d'expressar explícitament per escrit en l'examen)

a.2) COHERÈNCIA.- Les errades de coherència que es relacionen tot seguit incideixen negativament en la valoració dels continguts de les preguntes de Comprensió del text i Expressió i reflexió crítica (qui corregeix l'examen les haurà d'expressar explícitament per escrit):

-Hi ha informació irrellevant (-0,1)

-Manca la progressió lògica (-0,1)

-El text no està ben organitzat (D'entre -0,1 i -0,2)

-L'explicació és confusa (d'entre -0,1 i -0,3)

-Hi ha contradiccions, repeticions d'idees i informació irrellevant (d'entre -01 i si hi ha ambigüitats (d'entre -01 i -0,3)

-Hi ha oracions inacabades (d'entre -0,1 i -0,3)

-El contingut està globalment desorganitzat i confús (d'entre -0'3 i -0,9)

**En cap cas una pregunta podrà ser qualificada amb una nota negativa, és a dir, inferior a zero (0) per més que l'examinand acumule moltes errades d'adequació i coherència.*

b) ERRADES DE COHESIÓ, MORFOSINTAXI, LÈXIC I ORTOGRAFIA

[Es corregiran des de l'inici del text de l'examen, estiguen les preguntes en l'ordre que estiguen. La mateixa errada no es podrà comptar dues vegades, però sí que és convenient marcar-la]

b.1) COHESIÓ I MORFOSINTAXI.- Les errades de cohesió que es relacionen tot seguit incideixen negativament en el conjunt d'errades total de l'examen, la suma dels descomptes per les quals, junt a les de lèxic i ortografia, no pot superar mai els 2 punts en el total de l'examen per la normativa de les PAU (qui corregeix l'examen les ha d'expressar per escrit en el mateix examen):

- Cada error de puntuació (-0,1)
- Cada error de construcció sintàctica (-0,1)
- Cada error pronominal i de relatiu (-0,1)
- Cada error d'ús verbal, preposicional i adverbial (-0,1)
- Cada error d'ús de perífrasi verbal (-0,1)
- Cada error de concordança (-0,1)
- Cada error d'interjecció i/o interrogació (-0,1)
- Altres errors de cohesió i morfosintaxi que considere el/la corrector/a i explicita per escrit (-0,1)

b.2) LÈXIC I ORTOGRAFIA.- Les errades de lèxic i ortografia que es relacionen tot seguit incideixen negativament en el conjunt d'errades total de l'examen, la suma dels descomptes per les quals, junt a les de cohesió i morfosintaxi, no pot superar mai els 2 punts en el total de l'examen per la normativa de les PAU (qui corregeix l'examen les ha de marcar i expressar per escrit la forma correcta):

- Cada errada de lèxic imprecís o erroni (-0,1)
- Cada errada de lèxic interferit per altres llengües com castellà, anglès, francès, etc. (-0,1)
- Cada errada ortogràfica (-0,1)
- Cada repetició lèxica innecessària (-0,1)
- Cada expressió que manifeste pobresa lèxica per la repetició freqüent d'una mateixa paraula (-0,1)

**En cap cas una pregunta podrà ser qualificada amb una nota negativa, és a dir, inferior a zero (0) per més que l'examinand acumule moltes errades de cohesió, morfosintaxi, lèxic i ortografia..*

Críteris específics amb solucions objectives i orientacions genèriques per a la correcció

Es donen **suggeriments** només sobre aquelles qüestions més complexes i que convé posar en comú entre totes les correctores i tots els correctors.

1. Comprensió del text

Contesta les 4 preguntes. La (d) et permet elegir entre dues opcions: (d1) o (d2). En total podràs obtenir-ne 3 punts repartits de la següent manera: a) 1 punt; b) 1 punt; c) 0,5 punts i d) 0,5 punts (Total 3 punts).

a) Descriu el tema i les parts bàsiques del text. [1 punt: 0,5 pel tema i 0,5 per les parts]

Tema:

Algunes possibles respostes poden ser:

La realitat no és com el cinema.

De la vida al cinema, o de la realitat a la ficció.

Temors d'una xicota que va al cinema amb el seu xicot i no vol que ell marxe com fa sovint, perquè ell es dedica al contraban i ella tem que algun dia l'enxamparan.

Vesprada de cinema d'una xicota amb el seu estimat, un contrabandista que té planificat un viatge a França.

Parts bàsiques del text:

Es tracta d'un text narratiu en primera persona, narrat en forma de nota de dietari. Té tres parts corresponents als tres paràgrafs que constitueixen la típica estructura narrativa amb plantejament, nus i desenllaç.

1) Primer paràgraf: es presenten els personatges, és a dir, la narradora i el seu xicot, que van junts al cinema la vesprada del diumenge 2 de juny. En aquest paràgraf també s'introdueix el conflicte del relat, que és el temor que té la xica que enxampen el seu xicot fent contraban.

2) Segon paràgraf: comença quan els dos personatges s'asseuen a la sala. La narradora explica de manera breu i superficial el que veu en pantalla i després explica que van al bar. Tot plegat manifesta de nou la inquietud de la xica quan pensa en el xicot i veu com ell aprofita l'ocasió per tancar alguns tractes relacionats amb el negoci de contrabandista.

3) Tercer paràgraf: en aquesta part en desenvolupa una reflexió sobre la relació que hi ha entre la vida i el cinema. De nou asseguts a les butaques, ella compara el seu amor pel xicot, i també la seua situació, amb el que veu a la pantalla.

b) En 60 paraules aproximadament, resumeix el contingut del text. [1 punt]

Resposta semioberta.

c) Identifica la tipologia textual del text i especifica'n, almenys, dues característiques presents en aquest text. [0,5 punts: 0,25 per la tipologia; 0,125 per cada una de les dues característiques correctes]

És un text narratiu en primera persona, que té tota l'aparença d'una nota de dietari (amb la referència inicial al dia i l'hora).

Entre les característiques del text, es poden comentar:

- 1) els marcadors espacials i temporals (“*Diumenge, 2 de juny.*— Aquesta tarda amb en Ramon hem anat al Rialto”);
- 2) la perspectiva o el punt de vista (tota la informació està filtrada per la veu de la narradora, que és protagonista del relat i té una visió molt limitada i subjectiva dels fets);
- 3) la reiteració de motius narratius que pauten l'estructura i caracteritzen l'ambient i el comportament oposat dels personatges (“ell s'ha posat a xiular i a picar de peus com si fos boig. El senyor que teníem davant s'ha girat” és comparable amb: “Jo li he dit: —No vagis a l'Havre aquesta setmana—. I una senyora de darrera ha fet: —Pst—”);
- 4) la inclusió d'alguns comentaris i reflexions que alternen amb els fets narrats, la qual cosa és perfectament previsible en un text que vol ser una nota de dietari;
- 5) el llenguatge col·loquial i fluït propi d'un discurs o monòleg narratiu; per exemple, es pot notar l'ús de pronoms febles amb valor emfàtic (“en Ramon, me l'estimo”, “ja ho sé que em casaré...”, “la mare sempre ho diu que...”);
- 6) les comparacions amb referents cinematogràfics que connecten amb el tema de la narració (“sembla el Tarzan”; i més endavant la protagonista es compara amb personatges de la pel·lícula);
- 7) l'ús de noms propis d'establiments i marques comercials que permeten vincular els fets narrats amb referents propers i moderns (“Rialto”, “Pampre d'Or”, “Camel”, “Nylon”);
- 8) les descripcions breus a partir d'imatges sensorials, per exemple sobre l'olfacte, que caracteritzen psicològicament la protagonista i que no són infreqüents en la prosa de Rodoreda (“olor de quina”, “olor de zotal”);

d) Tria una de les possibilitats següents. [0,5 punts]

d1) Identifica en el text dos fenòmens dítctics diferents i posa'n un exemple per a cada cas.

Cal explicar cada fenomen i posar-ne un exemple (0,125 per la identificació del fenomen díctic + 0,125 per l'exemple corresponent).

Dixi temporal: “Aquesta tarda”, “avui”, “aquesta setmana”, etc.

Dixi personal: “estàvem desavinguts” (1a persona, plural) “jo tenia ganes de plorar” (1a persona, singular), “No vagis a l'Havre aquesta setmana” (2a persona, singular), “pateixes una mica perquè penses” (la locutora es refereix a ella mateixa).

Dixi espacial: “El senyor que teníem davant s'ha girat”.

d2) Identifica en el text dos fenòmens diferents de modalització i posa'n un exemple per a cada cas.

Cal explicar cada fenomen i posar-ne un exemple (0,125 per la identificació del fenomen de modalització + 0,125 per l'exemple corresponent).

Alguns dels fenòmens de modalització que es poden comentar:

- 1) expressions de valor emfàtic: “en Ramon, me l'estimo”, “ja ho sé que em casaré...” (pronoms febles emfàtics); “Els de la pel·lícula sí que s'estimaven” (adverbi emfàtic);
- 2) oracions no enunciatives, o que no es limiten a expressar fets: “No vagis a l'Havre aquesta setmana” (desiderativa); “encara que no ho digui sempre penso que l'agafaran i que li posaran les manilles” (s'expressen temors futurs); “però vull casar-me amb ell” (s'expressa un desig o preferència);
- 3) lèxic valoratiu i expressions quantitatives subjectives: “no m'ha agradat gens”, “Jo pateixo molt”, “molt bonic”, “malament”;
- 4) exclamacions i interjeccions: “quina pena!”, “Pst”;
- 5) dixi personal;
- 6) expressions plàstiques i comparacions: “sembla el Tarzan”, “com si fos boig”;
- 7) una fina ironia o distanciament que el lector pot notar en relació a la protagonista i narradora, que expressa una idees molt íntimes i ingènues.

2. Anàlisi lingüística del text

Respon a les 4 preguntes (total 3 punts). La pregunta (a) et permet elegir entre (a1) o (a2). La pregunta (a) val 0,5 punts; les preguntes (b) i (c), 0,75 punts cada una; i la pregunta (d), 1 punt.

a) Respon a una de les dues preguntes següents sobre la pronunciació dels elements subratllats. [0,5 punts]

a1) Indica la pronunciació dels elements subratllats, extrets del text (cada encert suma 0,1; cada resposta errònia resta 0,1).

1. juny (línia 1). Sonora.

2. negre (l. 6). Sorda.
3. potser (l. 7). Sorda.
4. zotal (l. 8). Sonora.
5. quuatre (l. 9). Diftong.

a2) Entre tots els dígrafs o grafies subratllades, destria dos casos de consonants sonores i tres casos de vocals obertes (cada encert, val 0,1; cada resposta errònia resta 0,1).

... quan anàvem a seure tothom rondinava perquè amb les s soles de fusta faig molta fressa encara que camini a poc a poc (línies 16-17).

Consonants sonores: “soless de”, “faig molta”.

Vocals obertes: “seure”, “tothom”, “fort”, “soles”. (L’examinand només ha de respondre’n tres)

b) Indica el temps, el mode, la persona, el nombre, i la forma d’infinitiu de les següents formes verbals, extretes del text. [0,75 punts] (Es recomana restar 0,13 per cada errada o resposta inexistent)

digui (línia. 15): present, subjuntiu, 1a persona, singular, “dir”.

hem vist (l. 16): perfet, indicatiu, 1a persona, plural, “veure” / “vore”

vagis (l. 24): present, subjuntiu, 2a persona, singular, “anar”.

c) Determina quin tipus d’oració introdueix cadascun dels elements subratllats que hem extret del text. [0,75 punts]

En cada cas, cal indicar:

1) el tipus d’oració composta (substantiva, adverbial...) (50% de la nota, és a dir, 0,125 per ítem);

2) el tipus o la naturalesa del nexa (oració d’infinitiu, causal, completiva...) (50% de la nota, és a dir, 0,125 per ítem).

1. ... pateixes una mica **perquè** penses que tot anirà bé (línia 15):

Oració subordinada adverbial causal.

2. ... pateixes una mica perquè penses **que** tot anirà bé (l. 15):

Oració subordinada substantiva completiva (o bé: oració subordinada substantiva introduïda per una conjunció).

3. ... amb les soles de fusta faig molta fressa **encara que** camini a poc a poc (l. 17):

Oració subordinada adverbial concessiva.

d) Digues el significat que adquireixen en el text aquestes paraules (o expressions) o posa'n un sinònim. [1 punt]

negre (línia 6): il·legal, prohibit, clandestí, submergit.

picar de peus (l. 10): “Mostrar rebuig o disconformitat colpejant amb els peus en terra” (DNV).

enraonaven (l. 12): parlar, dialogar, conversar, discutir (no s'accepta com a sinònim: raonar, pensar).

manilles (l. 15): braçalets, anelles metàl·liques.

fressa (l. 17): soroll continuat, brogit, remor.

3. Expressió i reflexió crítica

Contesta les tres preguntes següents. Les preguntes (a) i (b) valen 1 punt cada una i la (c) val 2 punts. En la pregunta (a) tens dos opcions, tria'n una (a1 o a2) (Total 4 punts).

a) Respon una de les dues qüestions amb 75 paraules [1 punt]

a1) L'assaig català durant la segona meitat del segle XX. Esmenta almenys dues obres que siguin cada una d'autor diferent.

Resposta semioberta. Es considerarà que la resposta és correcta si l'examinand situa almenys dos autors d'assaig i alguna de les seues obres en el context de la literatura assagística de la segona meitat del segle XX. També es pot tractar el vincle de diversos escriptors amb el periodisme, la qual cosa va donar com a

resultat el conreu de l'assaig. Des d'una perspectiva històrica, es pot destacar que en la dècada dels 50 està marcada per l'inici de la producció assagística de Joan Fuster, que el 1955 va publicar *El descrèdit de la realitat*, tot i que també es poden afegir altres autors com Jaume Vicens Vives (*Notícia de Catalunya*, 1954). De la dècada següent, es pot destacar el *Diccionari per a ociosos* (1964) de Fuster o el *Quadern gris* (1966) de Josep Pla; i del darrer quart del segle es pot esmentar Joan F. Mira.

Si s'esmenten dues obres rellevants d'autors diferents i s'identifiquen correctament els respectius autors, 0,2 punts per cada cas (fins a arribar com a màxim a 0,4 punts).

Si s'afegeixen dades rellevants sobre aquestes obres o els seus autors, o sobre altres obres i autors rellevants, o sobre l'assaig de la segona meitat del segle XX, se sumaran 0,2 punts per cada característica o informació addicional sobre autor/obra o sobre el tema (fins a arribar com a màxim a 0,6 punts).

Els errors conceptuals, en general, no els useu com a factors penalitzants, a no ser que siguin marcadament exagerats.

a2) La poesia catalana des del final de la Guerra Civil fins als anys 70.

Resposta semioberta. El marc cronològic d'aquesta pregunta va des dels inicis del franquisme fins als anys 70, amb una evolució que va de l'existencialisme i el postsimbolisme a la poesia social, que de tota manera comença superar-se en la dècada dels 70. A la immediata postguerra, hi ha obres cabdals que es publiquen a l'exili; per exemple, l'obra poètica de Màrius Torres a Mèxic el 1947, pòstumament. Representen un canvi d'orientació altres obres cabdals com *La pell de brau* (1960) de Salvador Espriu i *Vacances pagades* (1961) de Pere Quart. Vicent Andrés Estellés també escriu poesia i en publica des dels anys 50, tot i que no serà fins als 70 que es consolidarà com una de les grans veus de la poesia catalana contemporània. L'examinand pot desenvolupar algunes de les línies que hem apuntat.

Per a respondre encertadament, caldria representar l'evolució d'aquest període a partir quatre o més característiques rellevants o autors i obres degudament explicats o posats en context (0,25 punts per cada característica o autor i obra degudament explicats o posats en context). Almenys una de les quatre característiques o parts de la resposta ha d'explicar la situació de la poesia catalana dels anys 40 i 50; és a dir, si la resposta no explica ni contextualitza la poesia d'aquestes dues dècades, la nota màxima no pot ser superior 0,75.

Els errors conceptuals, en general, no els useu com a factors penalitzants, a no ser que siguin marcadament exagerats.

b) Llig aquest fragment:

MARQUÈS: A mi no em preocupen massa les opinions mundanes... (*Pausa.*) No, amic Gabriel. La meua obra és una obra d'investigació. En ella vull comprovar —i demostrar també— les meues teories: el senyor Diderot parla, de manera absoluta, que el millor actor és aquell que més allunyat roman del seu personatge. El teatre és ficció, i, com a tal ficció, la forma més adient de crear-la en l'espectador és, justament, fingir-la d'una manera cerebral. Vós, pel vostre compte, us contradieu en aquest punt. M'heu dit que l'emoció us domina quan representeu, que la vostra personalitat es confon amb la del personatge, però reconeixeu alhora que aquesta identificació no és completa en tant que hi empreu determinades tècniques: col·locació de la veu, moviments, etcètera.

Amb 75 paraules respon les següents qüestions: en quina part de l'obra se situa aquest passatge i com es relaciona amb la resta de l'obra?; qui és el Marquès, a qui s'adreça i a què es refereix quan parla d'una “obra d'investigació”? [1 punt]

Resposta oberta. Tot seguit desenvolupem algunes idees rellevants que haurien d'aparèixer, si més no en part, en la resposta de l'examinand.

El Marquès s'adreça a Gabriel, actor d'ofici, perquè vol que interprete una obra “experimental” que trenque les barreres entre la realitat i la ficció. Després d'haver begut un verí sense saber-ho, però havent estat advertit immediatament després, Gabriel és obligat pel Marquès a representar el paper de Sòcrates agonitzant. Segons diu el Marquès, Diderot defensa el distanciament entre el personatge (fictici) i l'actor (real). Gabriel es contradiu perquè reconeix que a vegades s'identifica amb el personatge, però mai de manera completa.

Orientacions per a la puntuació: no és necessari dir exactament en quina part de l'obra se situa el passatge mentre s'indique que en aquest passatge el Marquès està fent una reflexió metateatral com a justificació del seu “experiment”, és a dir, fer que Gabriel agonitzant represente el paper de Sòcrates agonitzant.

Si s'identifica qui és el Marquès i a qui s'adreça, se sumen 0,2 punts; si s'explica de manera adequada a què es refereix la denominació “obra d'investigació”, 0,4 punts; i si se situa i es relaciona aquest passatge amb el conjunt de l'obra, 0,4 punts.

c) Amb 150 paraules i prenent com a referent el text de Mercè Rodoreda amb què s'inicia la prova, elabora una redacció similar pel que es refereix al tipus de text i al punt de vista. La redacció pot tenir una base real o inventada, i en qualsevol cas ha de reflexionar entorn de la relació o la distància que hi ha entre la vida real i les ficcions del cinema. [2 punts]

Resposta semioberta.